

De Bundertjes

Broedvogelinventarisatie

2016 - 2018 - 2020



K.N.N.V. Afdeling Helmond.

Broedvogelinventarisatie de Bundertjes

2016 – 2018 – 2020

H.L.P. van Schayk
Helmond maart 2021



Afdeling Helmond.

VOORWOORD

In 2014 werd door Jan – Willem Vergeer van Sovon gevraagd aan de K.N.N.V. Afdeling Helmond of er bij de vogelwerkgroep interesse zou zijn voor een B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project) in de Warande en de Bundertjes in Helmond. Dit bosvogelonderzoek was in het kader van de monitoring van de subsidieregeling Natuur en Landschap in opdracht van de bosgroep Oost-Brabant.

Die interesse was er, maar de vogelwerkgroep wilde dan wel het bosvogelonderzoek uitbreiden naar alle broedvogels. Op die manier konden we deze onderzoeken vergelijken met een eerder in 1990 uitgevoerd onderzoek in de Warande en in de Bundertjes in 1997. Dat was oké, het onderzoek zou hierdoor alleen maar waardevoller worden, volgens Jan – Willem Vergeer van Sovon. (Samenwerkende organisaties vogelonderzoek Nederland)

In 2015 is de vogelwerkgroep met het onderzoek gestart in de Warande. Het volgende jaar zijn we met het broedvogelonderzoek in de Bundertjes begonnen. Na dit B.M.P. in de Warande in 2015 en de Bundertjes in 2016 was het onderzoek afgerond voor de bosgroep.

Door de mooie waarnemingen van de broedvogels en de gezelligheid onderling is besloten om de volgende jaren het ene jaar de Warande en het andere jaar de Bundertjes op broedvogels te onderzoeken.



Het drukken van dit rapport is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van Bert Lemmens lid van het I.V.N. afd. Aarle-Rixtel en KNNV Helmond voor een eerder verkregen prijs van Waterschap Aa en Maas.

Inhoud

VOORWOORD	3
1 INLEIDING	5
2 LIGGING EN GESCHIEDENIS VAN DE BUNDERTJES	6
3 AANPAK VAN HET ONDERZOEK (Voorbeeld jaar 2016)...	10
4 RODE LIJST NEDERLANDSE BROEDVOGELS 2016	16
5 RESULTATEN B.M.P. 2016.....	17
6 RESULTATEN B.M.P. 2018	23
7 RESULTATEN B.M.P. 2020.....	25
8 SAMENVATTING RESULTATEN B.M.P. 2016-2018-2020 ...	27
9 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN.....	30
11 AANPAK VAN HET ONDERZOEK DEEL AARLE-RIXTEL	34
12 Resultaten B.M.P. 2020 Aarle-Rixtel.....	35
13 Resultaten B.M.P. 1995-2020 Aarl-Rixtel	37
14 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN DEEL AARLE-RIXTEL	40
15 LITERATUUR EN FOTO'S	43

1 INLEIDING

In maart 2016 is de vogelwerkgroep van de K.N.N.V. (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging) afdeling Helmond en een lid van het I.V.N. (Instituut Voor Natuurbeschermingseducatie) afdeling Aarle-Rixtel begonnen met een B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project) in de Bundertjes.

Ook in het jaar 2018 en 2020 is dit broedvogelonderzoek voortgezet.

In 2020 is op verzoek van Piet Gruijter in het in Aarle-Rixtel gelegen deel van de Bundertjes een B.M.P. onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is gedaan omdat er veranderingen in dit gebied gepland stonden. Door Corona was het in het begin van het broedvogelonderzoek in maart 2020 niet zo gezellig. Iedereen van het team liep alleen in zijn aangewezen deel van de Bundertjes. Wat later konden we gelukkig weer met 2 of meer leden lopen.

Maar ook dit laatste tot nu uitgevoerde B.M.P onderzoek in de Bundertjes in 2020 is met voldoende bezoeken goed afgesloten.

Aan dit onderzoek hebben de volgende leden meegewerkt:

Piet Gruijters I.V.N. afdeling Aarle-Rixtel.

Eugene Pieters K.N.N.V. afdeling Helmond.

Toon van Rijt K.N.N.V. afdeling Helmond.

Henk van Schayk K.N.N.V. afdeling Helmond.

Harry Kuypers K.N.N.V. afdeling Helmond (2016)

Jan de Leeuw I.V.N. afdeling Helmond (2018)

2 LIGGING EN GESCHIEDENIS VAN DE BUNDERTJES



B.M.P 2016-2018



B.M.P. 2020

Het onderzochte gebied de Bundertjes, ligt aan de noordkant van Helmond en is 80,4 ha. groot. Het grenst in het zuiden aan de Bosselaan en in het oosten aan woonwijk de Eeuwsels. In het westen aan de Zuid-Willemsvaart en in het noorden aan de Gulden Aa en de rioolzuivering. Door het gebied stroomt van zuid naar noord de Gulden Aa en in het noorden van oost naar noord de Bakelse Aa. In 2020 is het B.M.P. onderzoek uitgebreid met het in Aarle-Rixtel gelegen gedeelte van de Bundertjes, groot 28 ha.

Dit gedeelte van de Bundertjes grenst in het noorden aan de rioolzuivering en in het zuiden aan woonwijk de Eeuwsels, en wordt verder omsloten door de Bakelse Aa en de nieuwe omleiding van de Zuid-Willemsvaart.



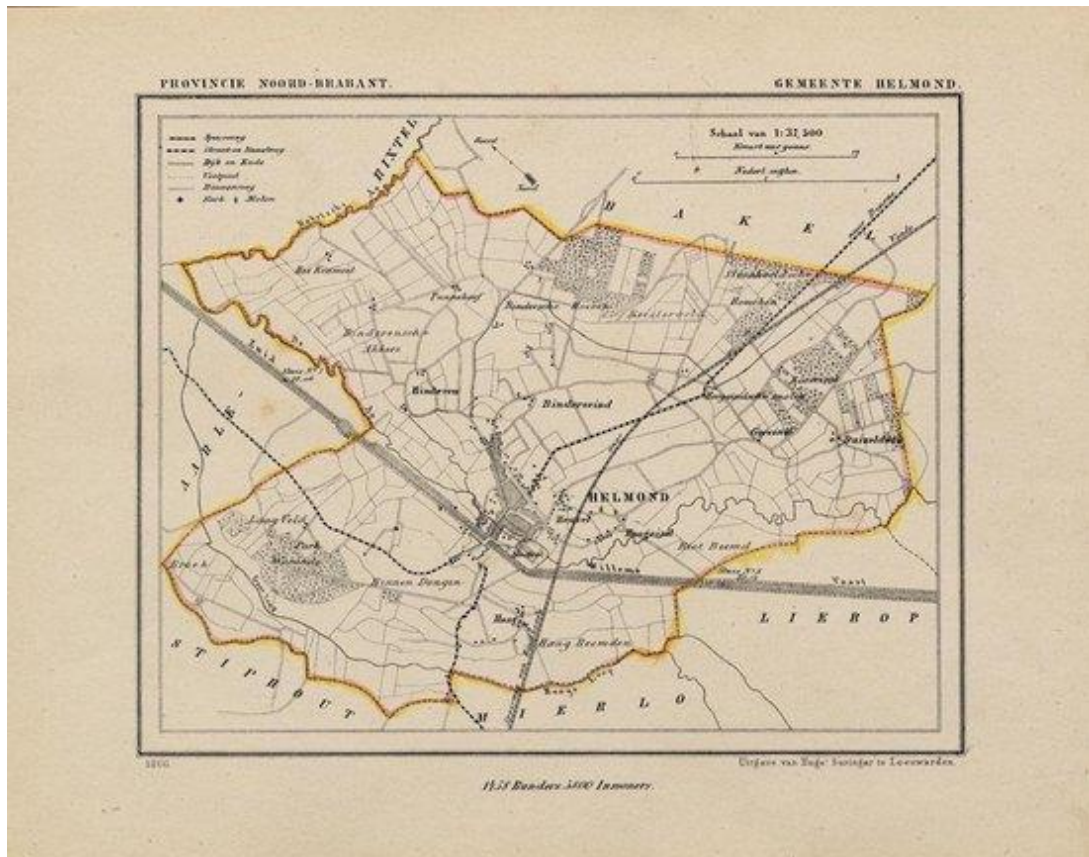
In de Bundertjes komen de Gulden Aa en de Bakelse Aa samen, om verder te stromen als de Aa, richting s’Hertogenbosch. Beide riviertjes zijn laaglandriviertjes die hun oorsprong vinden in de hooggelegen veengronden van de Peel. Ze zijn vermoedelijk ontstaan na de laatste ijstijd ongeveer 10.000 jaar geleden. In de loop van de tijd werd de bedding van de Bakelse Aa en de Aa steeds veranderd door de natuur, o.a. door de stroming en overstroming en door kanalisering door de mens in de jaren 30 begin jaren 40 van de vorige eeuw door de D.U.W. (Dienst Uitvoering Werken). Door ontwatering van de Peel en de aanleg van de Zuid-Willemsvaart in 1826 werden deze rivieren kleine riviertjes. Tot in de middeleeuwen bestonden de Bundertjes voornamelijk uit moeras met hier en daar een verhoging in het landschap. Bij grote water toevoer overstroomde het gebied. Door deze overstromingen met veendeeltjes uit de Peel werd de grond vruchtbaar en werd er door de eerste bewoners geprobeerd om landbouw te ontwikkelen. In 1238 werd het klooster van Binderen gesticht door adellijke, vrouwelijke religieuzen. Door deze religieuzen werd de ontginning van de gronden in de Bundertjes groots aangepakt. De ontgonnen gronden werden daarna verpacht.



Kaart van Pieter Ketelaars van 15 juli 1758 overgetekend door August Sassenmet de namen van de pachters en de grootte van de percelen in bunders.

Vermoedelijk is de huidige naam van de Bundertjes hiervan afgeleid.

De kleinschaligheid van de percelen in de Bundertjes is in de loop van de tijd flink afgenomen.



Kaart van Jacob Kuyper uit 1866.

Enkele te natte percelen, die niet voor landbouw of weidegrond gebruikt konden worden, werden beplant met wilgen. Het laatste onderhouden perceel met wilgen, werd tot in de jaren 80 van de vorige eeuw gekapt en onderhouden. Nu zijn deze percelen de beboste gebieden van de Bundertjes. Begin jaren 90 kwam er steeds vaker de ontwikkeling en het herstel van de natuur ter sprake bij overheden en natuurinstanties. In 1994 werd de Bakelse Aa in de Bundertjes weer zo veel mogelijk hersteld en in zijn oorspronkelijke bedding gelegd. Alleen is het nu geen Peelwater dat door de Gulden Aa en de Bakelse Aa stroomt maar water uit de Zuid-Willemsvaart en de omleiding van de Zuid-Willemsvaart



Kaart historische atlas Noord-Brabant 1836-1843

De Gulden Aa stroomt in de Bundertjes nu nog steeds in de bedding van eeuwen geleden. (Zie de kaart van Pieter Ketelaar uit 1758 op blz.5 en op bovenstaand kaart uit 1836-1843). De Bakelse Aa heeft alleen in het laatste gedeelte voordat ze samen komt met de Aa in 1994 een andere bedding gekregen.



Bakelse Aa

3 AANPAK VAN HET ONDERZOEK (Voorbeeld jaar 2016)

De vogelwerkgroep heeft in jaren 2016 – 2018 en 2020 elke week in het broedseizoen van maart tot en met juni gegevens van de vogels verzameld.

Tijdens de broedtijd is gewerkt met het B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project) van Sovon (Samenwerkende organisaties vogelonderzoek Nederland).

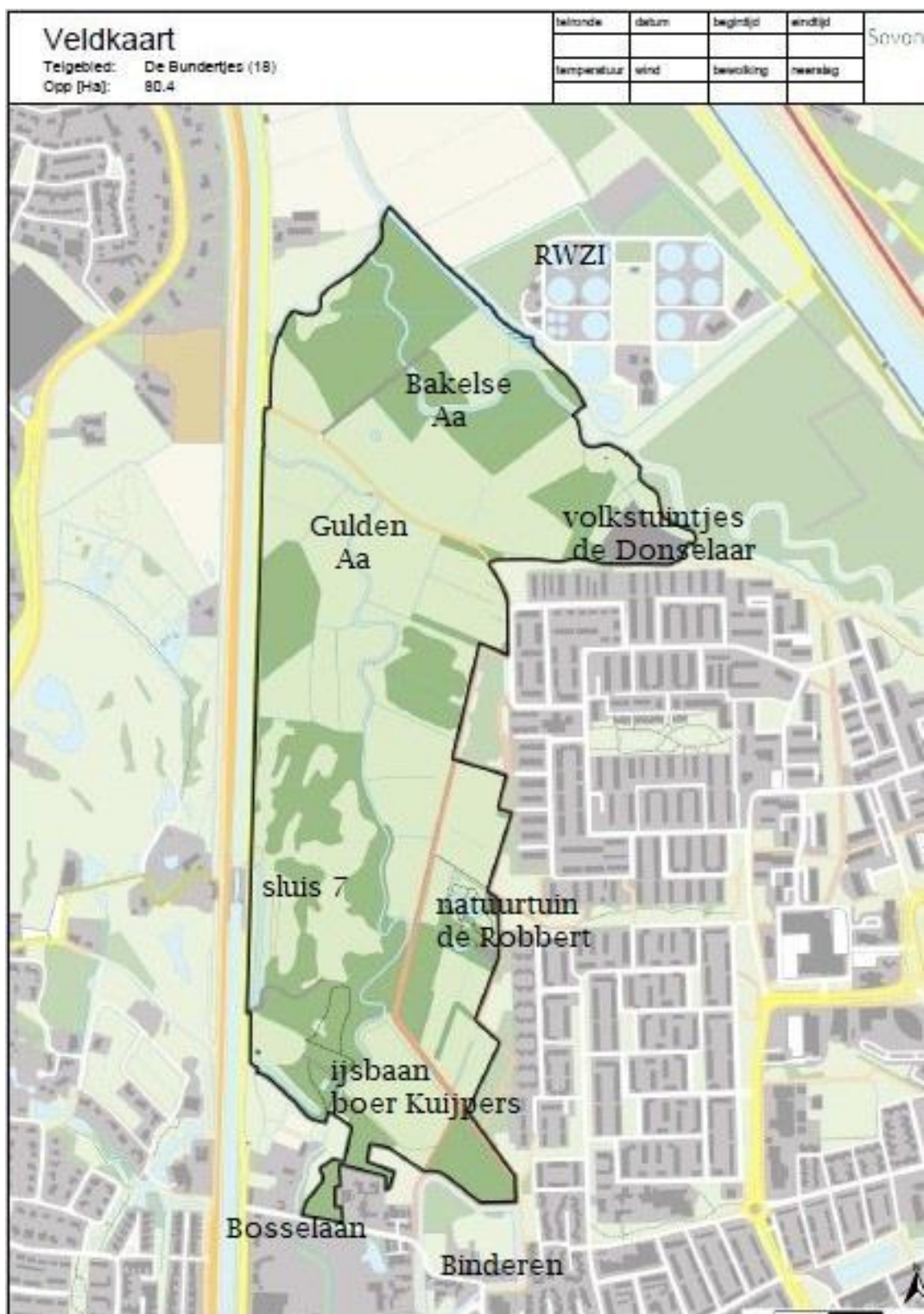
Elk gebied werd gemiddeld 13 keer bezocht in de vroege morgen en een maal in de avond.

Daarbij werden de zingende vogels en hun gedragingen, die op broeden konden wijzen, in kaart gebracht.

De aantekeningen op de veldkaart werden via internet doorgegeven aan Sovon. Sovon heeft deze inbreng volgens vaste criteria herleid tot aantallen broedparen per vogelsoort.



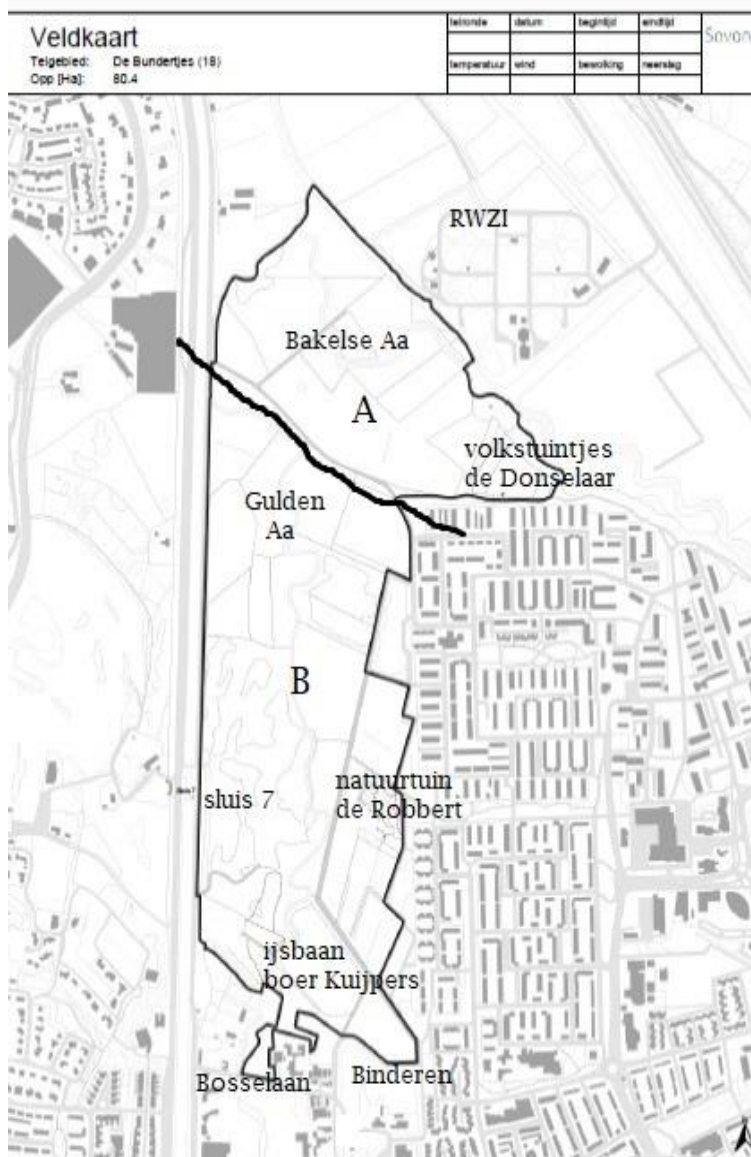
Plattegrond van de Bundertjes waar het B.M.P. onderzoek in de jaren 2016 – 2018 – 2020 is uitgevoerd.



Oppervlak 80,4 ha.

Deze kaart werd gebruikt in het veld om hierop aantekeningen te maken.
 Door de grootte van het te onderzoeken gebied (80,4 ha.) werd dit verdeeld in 2 delen vak A en vak B. Dit om goed aantekeningen te kunnen maken.
 Deze notities moesten duidelijk en goed leesbaar zijn om later door te kunnen geven aan Sovon.

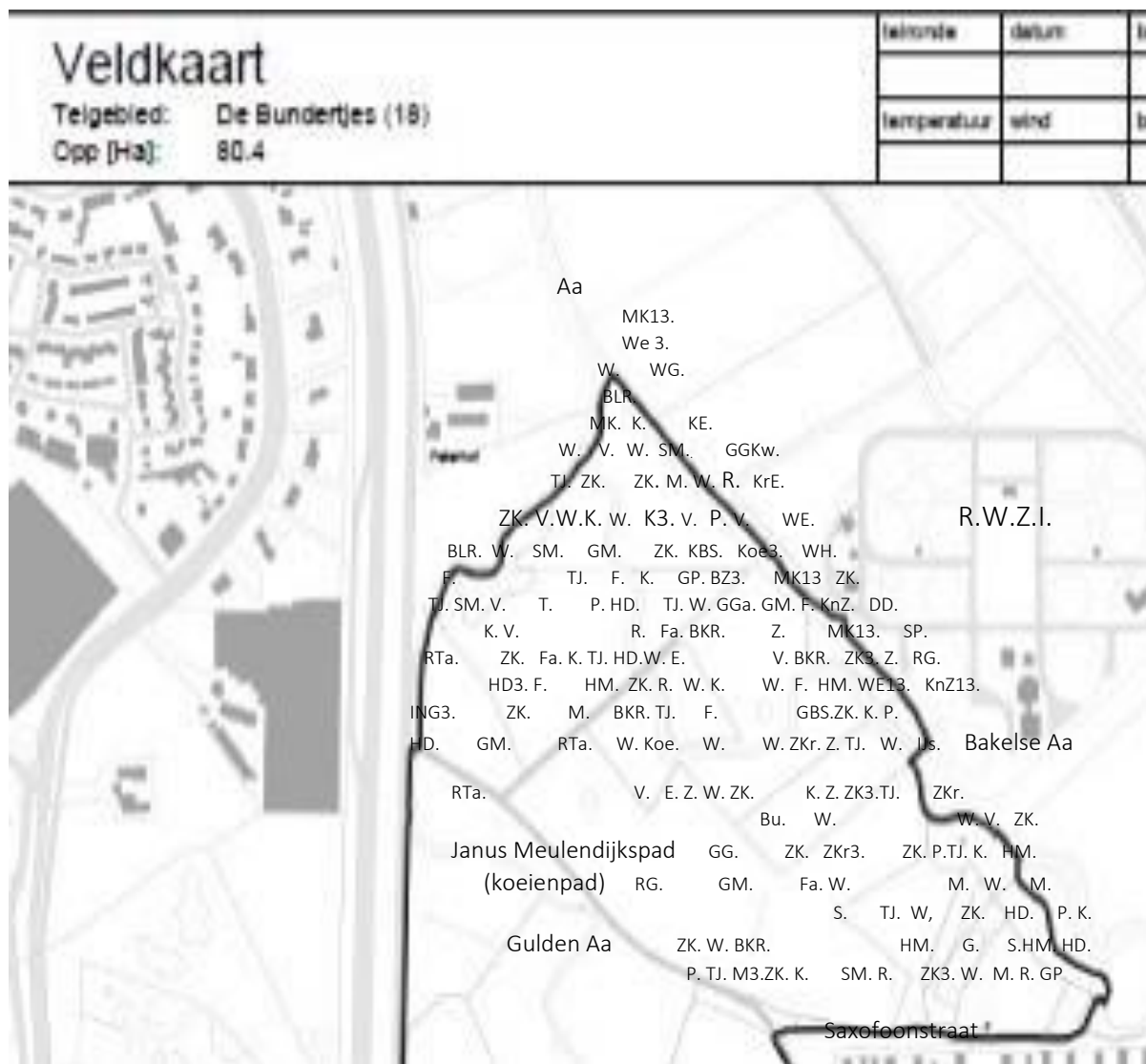
Voorbeeld 2016



In het jaar 2016 werd vak A 13 keer bezocht in de vroege morgen en 1 maal in de avond.

Vak B werd in 2016 10 keer bezocht in de morgen en 1 maal in de late avond.

Voorbeeld kaart met aantekeningen van de waargenomen vogels in vak A.
Bezoek nr. 7. Datum 20-4-2016. Waarnemers Harry, Henk, Piet, Toon.



Afkortingen vogelnamen

BL - Blauwe Reiger	GGa - Grauwe Gans	Koe - Koekoek	SM - Staartmees
BZ - Boerenwaluw	GBS - Grote Bonte Specht	KrE - Krakeend	TJ - Tjiftjaf
BKR - Boomkruiper	GGKw - Grote Gele Kwikstaart	KE - Kuifeend	T - Tuinfluiter
Bu - Buizerd	G - Groenling	MK - Meerkoet	V - Vink
DD - Dodaars	HM - Heggemus	M - Merel	WE - Wilde Eend
E - Ekster	HD - Houtduif	P - Pimpelmees	W - Winterkoning
Fa - Fazant	IJs - IJsvogel	RG - Rietgors	WG - Witgat
F - Fitis	ING - Indische Gans	R - Roodborst	Z - Zanglijster
GG - Geelgors	KBS - Kleine Bonte Specht	RTa - Roodborsttapuit	Zk - Zwartkop
GP - Graspieper	KnZ - Knobbelzwaan	SP - Sperwer	ZKr - Zwarte Kraai
GM - Grasmus	K - Koolmees	S - Spreeuw	

Broedcodes: 3 paar in broedbiotoop. 13 bezoek van ouders aan het nest

Totaal 2589 vogelwaarnemingen van 76 verschillende vogels tijdens het B.M.P. 2016 in de Bundertjes

plotid	plotnr	Plotnaam	
33813	7500	De Bundertjes (18)	
soort	jaar 2016	IOCsor	Waarneming
Grote Canadese Gans		190	4
Grauwe Gans		420	4
Knobbelzwaan		670	12
Nijlgans		790	2
Carolina-eend		920	1
Krakeend		1060	14
Wilde Eend		1130	39
Wintertaling		1210	2
Tafeleend		1310	1
Kuifeend		1350	8
Fazant		1830	35
Dodaars		2140	16
Blauwe Reiger		2580	19
Grote Zilver Reiger		2640	2
Aalscholver		2900	9
Sperwer		3170	5
Buizerd		3390	18
Waterral		3450	1
Waterhoen		3560	29
Meerkoet		3590	40
Scholekster		3720	2
Kievit		3770	1
Houtsnip		4580	2
Watersnip		4610	3
Witgat		4690	2
Holenduif		5720	6
Houtduif		5730	139
Turkse Tortel		5790	4
Koekoek		5960	18
Bosuil		6050	1
Gierzwaluw		6290	1
Ijsvogel		6410	12
Kleine Bonte Specht		6540	2
Grote Bonte Specht		6560	28
Groene Specht		6590	22
Wielewaal		7320	2
Gaai		7340	33
Ekster		7370	51
Kauw		7410	23
Zwarte Kraai		7470	73

plotid	plotnr	Plotnaam	
33813	7500	De Bundertjes (18)	
soort	jaar 2016	IOCsor	Waarneming
Matkop		7600	5
Pimpelmees		7610	94
Koolmees		7640	168
Boerenwaluw		7900	3
Staartmees		7990	15
Fitis		8100	68
Tjiftjaf		8120	199
Kleine Karekiet		8270	38
Bosrietzanger		8280	10
Zwartkop		8500	186
Tuinfluit		8510	15
Grasmus		8630	54
Goudhaan		8770	2
Winterkoning		8780	341
Boomklever		8790	10
Boomkruiper		8850	44
Spreeuw		8940	38
Merel		9060	170
Kramsvogel		9120	1
Koperwiek		9130	1
Zanglijster		9140	83
Roodborst		9200	126
Roodborsttapuit		9400	35
Huismus		9590	1
Ringmus		9630	2
Heggenmus		9770	71
Grote Gele Kwikstaart		9880	11
Witte Kwikstaart		9910	5
Graspieper		9950	6
Vink		10030	64
Appelvink		10060	2
Goudvink		10090	2
Groenling		10160	7
Sijs		10360	3
Geelgors		10410	1
Rietgors		10590	22

Totaal aantal soorten 76. Totaal aantal waarnemingen 2589

4 RODE LIJST NEDERLANDSE BROEDVOGELS 2016

In Nederland beschouwt het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (L.N.V.) het opstellen van de Rode lijsten als een invulling van de Conventie van Bern (artikel 1 en 3) het verdrag over het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa.

Specifiek voor vogels is het hebben van een Rode lijst ook een verplichting die voortvloeit uit de Europese Vogelrichtlijn.

DE RODE LIJST 2016

Verdwenen: 9 vogelsoorten.

Ernstig bedreigd: 10 vogelsoorten.

Bedreigd: 12 vogelsoorten.

Kwetsbaar: 19 vogelsoorten.

Gevoelig: 37 vogelsoorten.

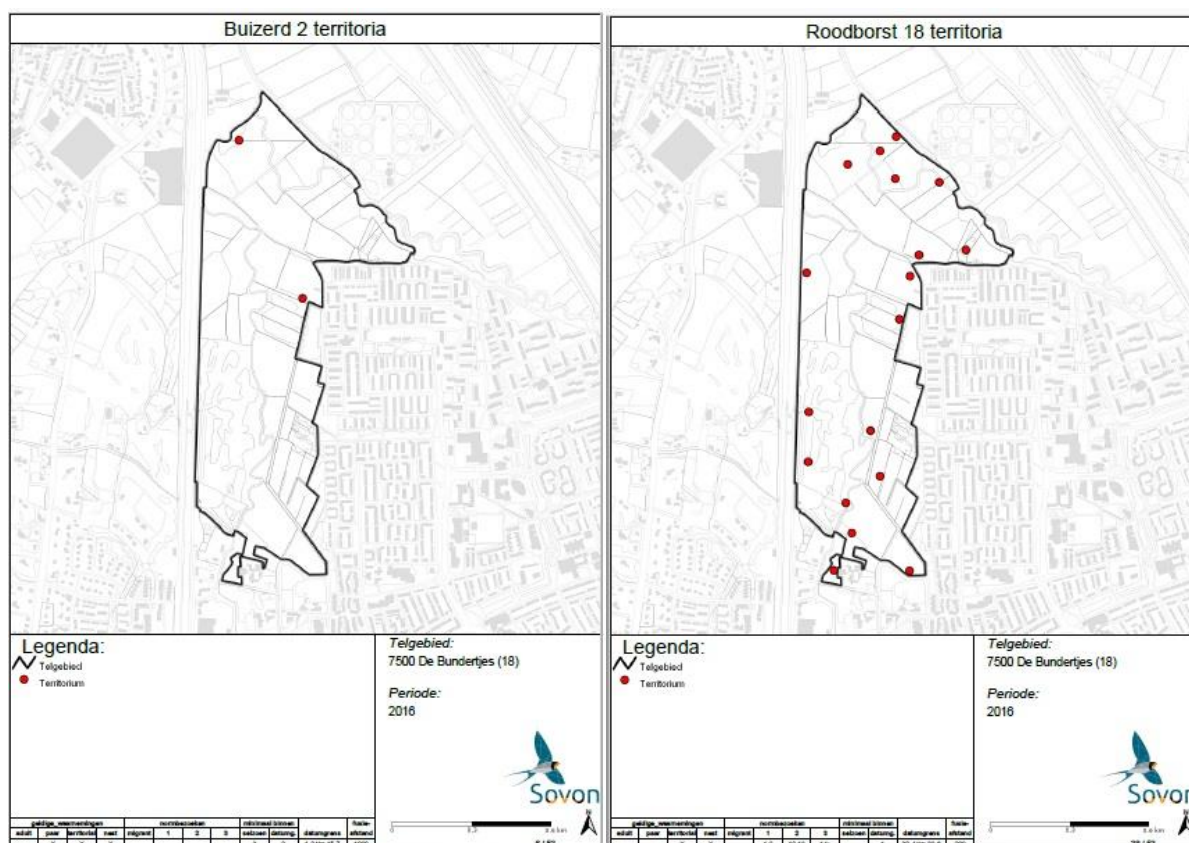


Grote Gele Kwikstaart

5 RESULTATEN B.M.P. 2016

Voorbeeld met enkele soortkaarten van in totaal 55 vogelsoorten.

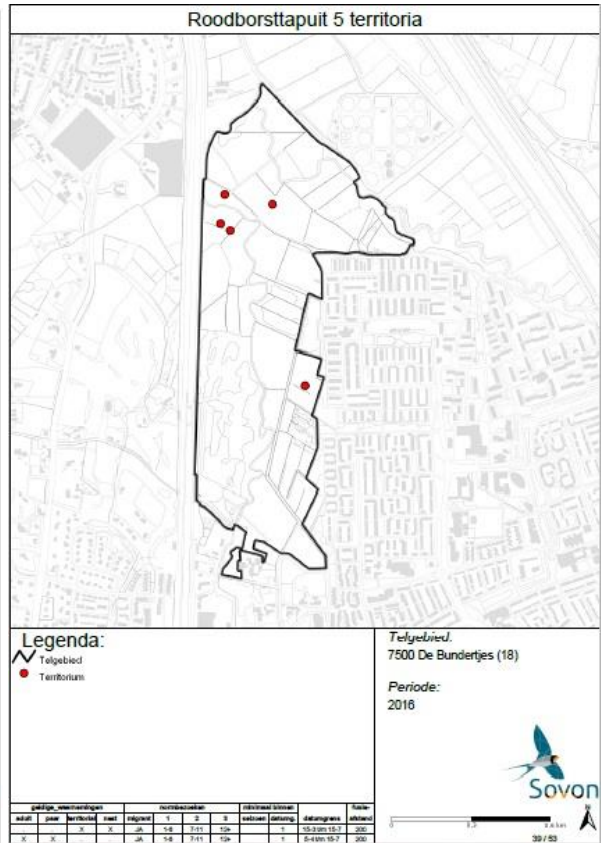
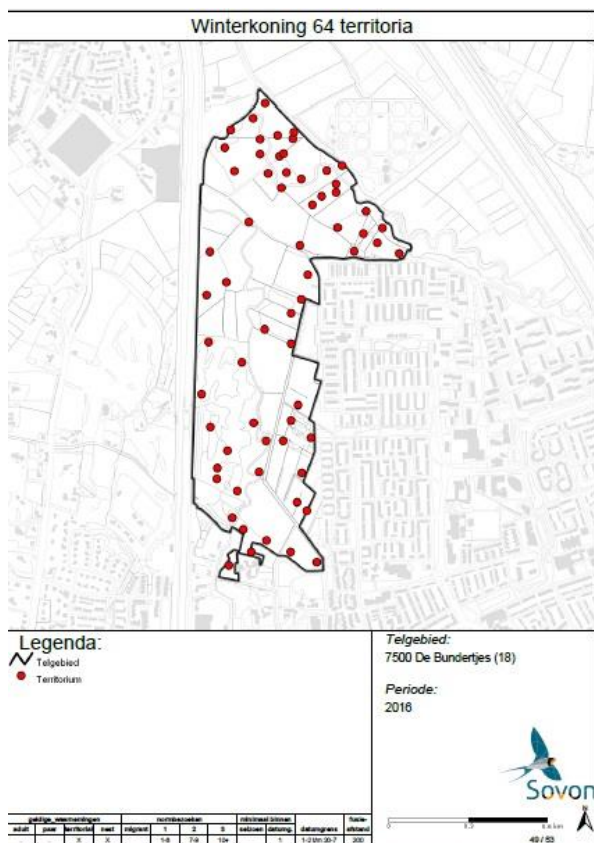
Deze zijn gemaakt door Sovon met vogelwaarnemingen aangeleverd tijdens het B.M.P. 2016 door de vogelwerkgroep.



Buizerd



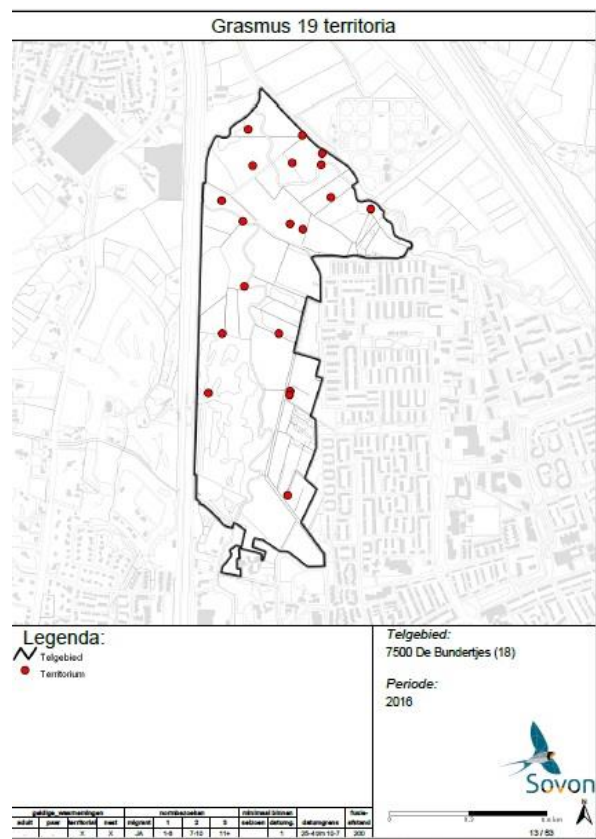
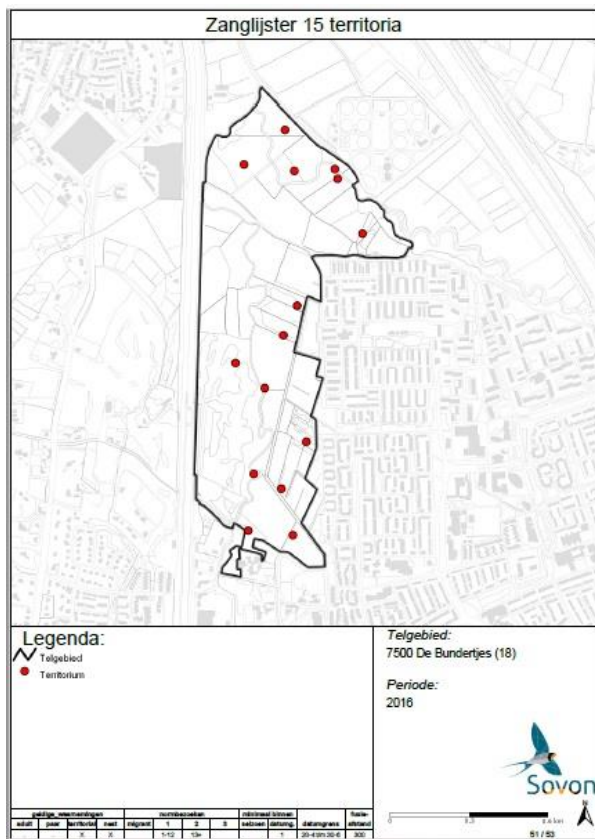
Roodborst



Winterkoning



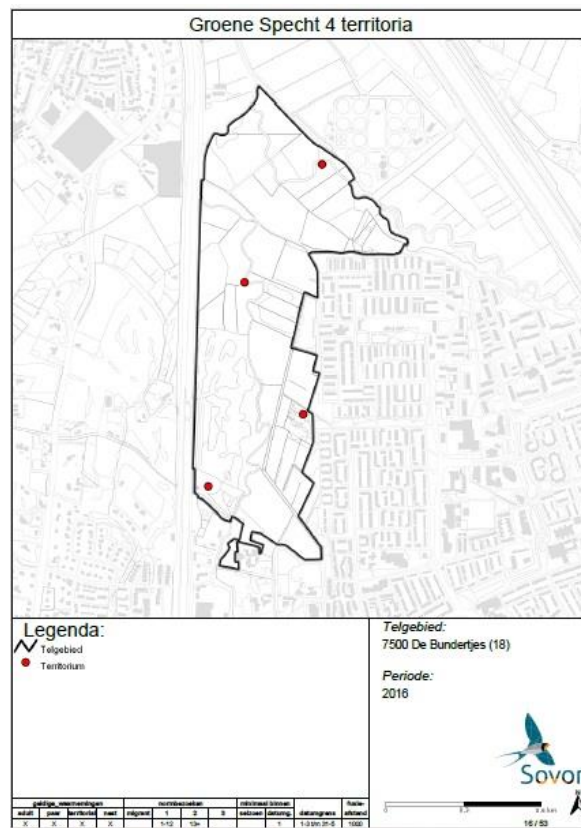
Roodborsttapuit



Zanglijster



Grasmus



Groene specht

De meest voorkomende broedvogel in 2016 in de Bundertjes is veruit de winterkoning, gevolgd door de Tjiftjaf en de Zwartkop. De minst voorkomende broedvogels zijn: Grauwe Gans, Kuifeend, Houtsnip, Bosuil, Grote Gele Kwikstaart, Graspieper, Appelvink en Geelgors. Zie bladzijde 21 en 22.

Totaal aantal territoria van 55 verschillende broedvogelsoorten samengesteld door Sovon van het B.M.P. 2016.

plotid	plotnr	Plotnaam	Jaar		
33813	7500	De Bundertjes (18)	2016		
Soort Ned. Naam		soort wet. Naam	IOCsor	Territoria	Rode lijst
Grauwe Gans		Anser anser	420	1	
Knobbelzwaan		Cygnus olor	670	2	
Krakeend		Anas strepera	1060	2	
Wilde Eend		Anas platyrhynchos	1130	5	
Kuifeend		Aythya fuligula	1350	1	
Fazant		Phasianus colchicus	1830	7	
Dodaars		Thachybaptus rufficollis	2140	2	
Buizerd		Buteo buteo	3390	2	
Waterhoen		Gallinula chloropus	3560	6	
Meerkoet		Fulica atra	3590	7	
Houtsnip		Scolopax rusticola	4580	1	
Holenduif		Columba oenas	5720	2	
Houtduif		Columba palumbus	5730	22	
Turkse Tortel		Streptopelia decaocto	5790	3	
Koekoek		Cuculus canorus	5960	3	kwetsbaar
Bosuil		Strix aluco	6050	1	
Ijsvogel		Alcedo atthis	6410	2	
Kleine Bonte Specht		Dendrocopos minor	6540	2	
Grote Bonte Specht		Dendrocopos major	6560	5	
Groene Specht		Picus viridis	6590	4	
Wielewaal		Oriolus oriolos	7320	2	kwetsbaar
Gaai		Garrulus glandarius	7340	5	
Ekster		Pica pica	7370	7	
Kauw		Corvus monedula	7410	4	
Zwarte Kraai		Corvus corone	7470	6	
Matkop		Parus montanus	7600	2	gevoelig
Pimpelmees		Parus caeruleus	7610	18	
Koolmees		Parus major	7640	33	
Staartmees		Aegithalos caudatus	7990	6	
Fitis		Philocephalus trochilus	8100	23	
Tijftjaf		Philocephalus collybita	8120	39	
Kleine Karekiet		Acrocephalus scirpaceus	8270	15	
Bosrietzanger		Acrocephalus palustris	8280	8	
Zwartkop		Sylvia atricapilla	8500	44	
Tuinfluit		Sylvia borin	8510	8	
Grasmus		Sylvia communis	8630	19	
Winterkoning		Troglodytes troglodytes	8780	64	
Boomklever		Sitta europaea	8790	4	
Boomkruiper		Cherthia brachydactyla	8850	17	
Spreeuw		Sturnus vulgaris	8940	7	
Merel		Turdus merula	9060	39	

plotid	plotnr	Plotnaam		Jaar		
33813	7500	De Bundertjes (18)		2016		
Soort Ned. Naam		soort wet. Naam		IOCsort	Territoria	Rode lijst
Zanglijster		Turdus philomenos		9140	15	
Roodborst		Erithacus rubecula		9200	18	
Roodborsttapuit		Saxicola torquata		9400	5	
Huisemus		Passer domesticus		9590	1	gevoelig
Ringmus		Passer montanus		9630	2	gevoelig
Heggenmus		Prunella modularis		9770	19	
Grote Gele Kwikstaart		Motacilla cinerea		9880	1	
Witte Kwikstaart		Motacilla alba		9910	2	
Graspieper		Anthus pratensis		9950	1	gevoelig
Vink		Fringilla coelebs		10030	14	
Appelvink		Coccothraustes coccothraustes		10060	1	
Groenling		Carduelis chloris		10160	2	
Geelgors		Emberiza citrinella		10410	1	
Rietgors		Emberiza schoeniclus		10590	6	



Roodborsttapuit

Niet vermeld in deze lijst zijn de 22 waargenomen vogelsoorten die volgens de criteria van Sovon niet tot de broedvogels gerekend mogen worden

6 RESULTATEN B.M.P. 2018

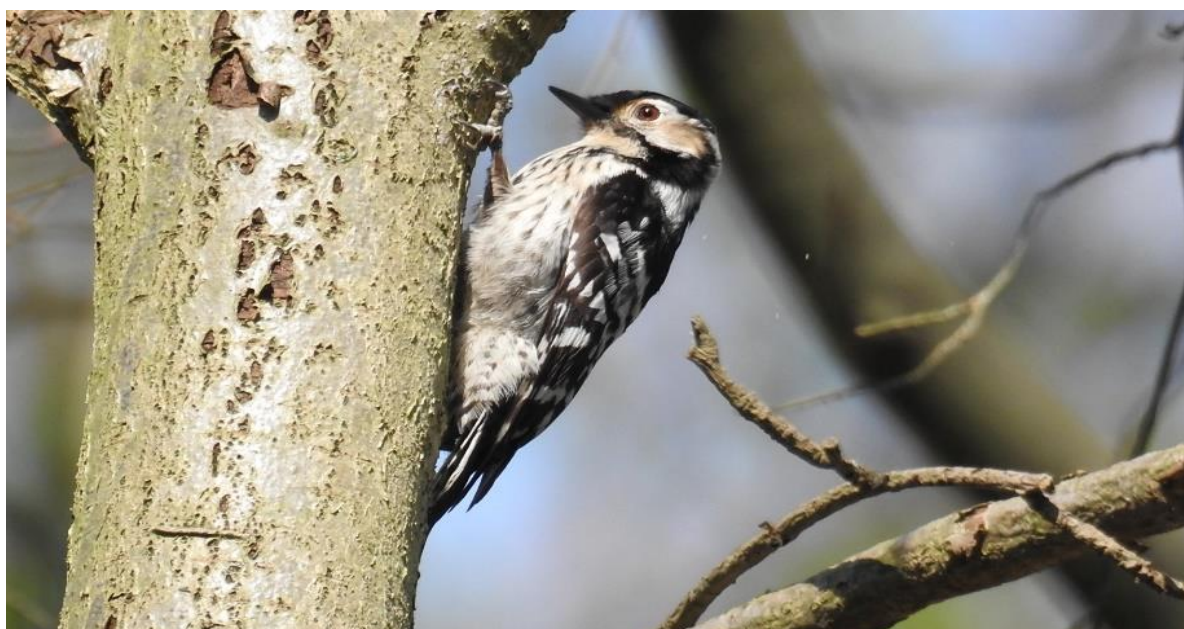
Totaal aantal territoria van 54 verschillende broedvogelsoorten samengesteld door Sovon van het B.M.P. 2018

plotid	plotnr	Plotnaam	Jaar		
33813	7500	De Bundertjes (18)	2018		
Soort Ned. naam		Soort Wet. naam	IOCsor	Territoria	Rode lijst
Grote Canadese Gans		Branta canadensis	190	1	
Knobbelzwaan		Cygnus olor	670	2	
Krakeend		Anas strepera	1060	2	
Wilde Eend		Anas platyrhynchos	1130	6	
Kuifeend		Aythya fuligula	1350	1	
Fazant		Phasianus colchicus	1830	9	
Dodaars		Thachybaptus ruficollis	2140	2	
Buizerd		Buteo buteo	3390	2	
Waterhoen		Gallinula chloropus	3560	4	
Meerkoet		Fulica atra	3590	4	
Scholekster		Heamatopus ostralegus	3720	1	
Houtsnip		Scolopax rusticola	4580	2	
Holenduif		Columba oenas	5720	4	
Houtduif		Columba palumbus	5730	37	
Turkse Tortel		Streptopelia decaocto	5790	1	
Koekoek		Cuculus canorus	5960	3	Kwetsbaar
Kleine Bonte Specht		Dendrocopos minor	6540	2	
Grote Bonte Specht		Dendrocopos major	6560	12	
Groene Specht		Picus viridis	6590	4	
Torenvalk		Falco tinnunculus	6650	1	Kwetsbaar
Wielewaal		Oriolus oriolus	7320	1	Kwetsbaar
Gaai		Garrulus glandarius	7340	5	
Ekster		Pica pica	7370	10	
Kauw		Corvus monedula	7410	6	
Zwarte Kraai		Corvus corone	7470	9	
Matkop		Parus montanus	7600	2	Gevoelig
Pimpelmees		Parus caeruleus	7610	22	
Koolmees		Parus major	7640	32	
Boerenwaluw		Hirundo rustica	7900	1	Gevoelig
Cetti's Zanger		Cettia cetti	7970	1	
Staartmees		Aegithalos caudatus	7990	5	
Fitis		Phylloscopus trochilus	8100	7	
Tjiftjaf		Phylloscopus collybita	8120	42	
Kleine Karekiet		Acrocephalus scirpaceus	8270	14	
Bosrietzanger		Acrocephalus palustris	8280	11	
Zwartkop		Sylvia atricapilla	8500	60	
Tuinfluit		Sylvia borin	8510	12	
Grasmus		Sylvia communis	8630	16	
Winterkoning		Troglodytes troglodytes	8780	72	

plotid	plotnr	Plotnaam	Jaar		
33813	7500	De Bundertjes (18)	2018		
Soort Ned. naam		Soort Wet. naam	IOCsor	Territoria	Rode lijst
Boomklever		Sitta europaea	8790	5	
Boomkruiper		Certhia brachydactyla	8850	15	
Spreeuw		Sturnus vulgaris	8940	3	
Merel		Turdus merula	9060	44	
Zanglijster		Turdus philomelos	9140	11	
Roodborst		Erithacus rubecula	9200	23	
Roodborsttapuit		Saxicola torquata	9400	4	
Huisemus		Passer domesticus	9590	2	Gevoelig
Heggenus		Prunella modularis	9770	18	
Grote Gele Kwikstaart		Motacilla cinerea	9880	1	
Graspieper		Anthus pratensis	9950	3	Gevoelig
Vink		Fringilla coelebs	10030	15	
Groenling		Carduelis chloris	10160	3	
Putter		Carduelis carduelis	10310	2	
Rietgors		Emberiza schoeniclus	10590	3	

Nieuw als broedvogel in 2018 t.o.v. 2016 zijn: Grote Canadese Gans, Scholekster, Torenvalk, Boerenwaluw, Cetti's zanger en Putter.

Verdwenen als broedvogel in 2018 t.o.v. 2016 zijn: Grauwe gans, IJsvogel, Ringmus, Witte kwikstaart, Appelvink en Geelgors



Kleine Bonte specht

Niet vermeld in deze lijst zijn de **21 waargenomen vogelsoorten** in 2018 die volgens de criteria van Sovon niet tot de broedvogels gerekend mogen worden

7 RESULTATEN B.M.P. 2020

Totaal aantal territoria van 60 verschillende broedvogel soorten samen gesteld door Sovon van het B.M.P. 2020.

plotid	plotnr	Plotnaam	Jaar		
33813	7500	De Bundertjes (18)	2020		
Soort. Ned. naam		Soort. wet. naam	IOC sort	Territori	Rode lijst
Grote Canadese Gans		Branta canadensis	190	1	
Grauwe Gans		Anser anser	420	2	
Knobbelzwaan		Cygnus olor	670	1	
Nijlgans		Alopochen aegyptiacus	790	1	
Krakeend		Anas strepera	1060	3	
Wilde Eend		Anas platyrhynchos	1130	5	
Fazant		Phasianus colchicus	1830	14	
Dodaars		Thachybaptus ruficollis	2140	1	
Buizerd		Buteo buteo	3390	2	
Waterhoen		Gallinula chloropus	3560	6	
Meerkoet		Fulica atra	3590	4	
Houtsnip		Scolopax rusticola	4580	3	
Holenduif		Columba oenas	5720	1	
Houtduif		Columba palumbus	5730	50	
Zomertortel		Streptopelia turtur	5760	1	Kwetsbaar
Tukse Tortel		Streptopelia decaocto	5790	3	
Koekoek		Cuculus canorus	5960	2	Kwetsbaar
Bosuil		Strix aluco	6050	1	
Gierzwaluw		Apus apus	6290	2	
Ijsvogel		Alcedo atthis	6410	2	
Kleine Bonte Specht		Dendrocopos minor	6540	4	
Grote Bonte Specht		Dendrocopos major	6560	14	
Groene Specht		Picus viridis	6590	5	
Torenavalk		Falco tinnunculus	6650	1	Kwetsbaar
Gaai		Garrulus glandarius	7340	15	
Ekster		Pica pica	7370	15	
Kauw		Corvus monedula	7410	7	
Zwarte Kraai		Corvus corone	7470	6	
Pimpelmees		Parus caeruleus	7610	32	
Koolmees		Parus major	7640	50	
Boerenwaluw		Hirundo rustica	7900	1	Gevoelig
Cetti's Zanger		Cettia cetti	7970	3	
Staartmees		Aegithalos caudatus	7990	5	
Fitis		Phylloscopus trochilus	8100	10	
Tjiftjaf		Phylloscopus collybita	8120	61	
Kleine Karakiet		Acrocephalus scirpaceus	8270	15	
Bosrietzanger		Acrocephalus palustris	8280	13	
Zwartkop		Sylvia atricapilla	8500	109	
Tuinfluit		Sylvia borin	8510	13	

plotid	plotnr	Plotnaam		Jaar		
33813	7500	De Bundertjes (18)		2020		
Soort. Ned. naam		Soort. wet. naam		IOC sort	Territori	Rode lijst
Grasmus		Sylvia communis		8630	18	
Winterkoning		Troglodytes troglodytes		8780	102	
Boomklever		Sitta europaea		8790	9	
Boomkruiper		Certhia brachydactyla		8850	17	
Spreeuw		Sturnus vulgaris		8940	10	
Merel		Turdus merula		9060	56	
Zanglijster		Turdus philomelos		9140	14	
Roodborst		Erithacus rubecula		9200	18	
Nachtegaal		Luscinia megarhynchos		9250	1	
Bonte Vliegenvanger		Ficedula hypoleuca		9290	1	
Roodborsttapuit		Saxicola torquata		9400	5	
Huismus		Passer domesticus		9590	2	Gevoelig
Heggenmus		Prunella modularis		9770	17	
Witte Kwikstaart		Motacilla alba		9910	1	
Graspieper		Anthus prtatensis		9950	1	Gevoelig
Vink		Fringilla coelebs		10030	17	
Appelvink		Coccothraustes coccothraustes		10060	1	
Goudvink		Pyrrhula pyrrhula		10090	2	
Groenling		Carduelis chloris		10160	3	
Putter		Carduelis carduelis		10310	4	
Rietgors		Emberiza Schoeniclus		10590	6	

Nieuw als broedvogel in 2020 t.o.v. 2018 zijn: Nijlgans, Nachtegaal, Gierzwaluw, Bonte vliegenvanger.

Weer terug als broedvogel in 2020 t.o.v. 2016 zijn: Grauwe Gans, Bosuil, IJsvogel, Witte kwikstaart en appelvink

Verdwenen als Broedvogel in 2020 t.o.v. 2018 zijn: Kuifeend, Scholekster, Wielewaal, Ringmus en grote gele kwikstaart

Niet vermeld in deze lijst zijn de **14 waargenomen** vogelsoorten die volgens de criteria van de Sovon niet tot de broedvogels gerekend mogen worden

8 SAMENVATTING RESULTATEN B.M.P. 2016-2018-2020

Totaal aantal territoria van 67 verschillende broedvogelsoorten van het B.M.P. 2016-2018-2020 samengesteld door Sovon

Plotid	Plot nr					Plot naam
33813	7500					De bundertjes(18)
	jaar	jaar	jaar	Rode Lijst	Trends	Status
	2016	2018	2020			
Soort	Territoria	Territoria	Territoria			
Grote Canadese Gans		1	1		gelijk	standvogel
Indische Gans	0		0			standvogel
Grauwe Gans	1	0	2		toename	standvogel
Knobbelswaan	2	2	1		afname	standvogel
Nijlgans	0	0	1		toename	standvogel
Carolina-eend	0					exoot
Krakeend	2	2	3		toename	standvogel
Wilde Eend	5	6	5		gelijk	standvogel
Soepeend		0				standvogel
Wintertaling	0	0	0			standv/wintergast
Tafeleend	0					standv/wintergast
Kuifeend	1	1	0		afname	standv/wintergast
Fazant	7	9	14		toename	standvogel
Dodaars	2	2	1		afname	standvogel
Blauwe Reiger	0	0	0			standvogel
Grote Zilverreiger	0	0	0			standv/wintergast
Aalscholver	0	0	0			standvogel
Sperwer	0		0			standvogel
Buizerd	2	2	2		gelijk	standv/wintergast
Waterral	0	0				standv/zomervogel
Waterhoen	6	4	6		gelijk	standvogel
Meerkoet	7	4	4		afname	standvogel
Scholekster	0	1	0		afname	standvogel
Kievit	0		0			standv/zomervogel
Houtsnip	1	1	3		toename	standvogel
Watersnip	0					standv/zomervogel
Oeverloper	0					doortrekker
Witgat	0	0				doortrekker
Holenduif	2	4	1		afname	standvogel
Houtduif	22	37	50		toename	standvogel
Zomertortel			1	kwetsbaar	toename	zomervogel
Turkse Tortel	3	1	3		gelijk	standvogel
Koekoek	3	3	2	kwetsbaar	afname	zomervogel
Bosuil	1	0	1		gelijk	standvogel
Gierzwaluw	0		2		toename	zomervogel
IJsvogel	2	0	2		gelijk	standvogel
Kleine Bonte Specht	2	2	4		toename	standvogel

Plotid	Plot nr					Plot naam
33813	7500					De bundertjes(18)
	jaar	jaar	jaar	Rode Lijst	Trends	Status
	2016	2018	2020			
Soort	Territoria	Territoria	Territoria			
Grote Bonte Specht	5	12	14		toename	standvogel
Groene Specht	4	4	5		toename	standvogel
Torenavalk	0	1	1	kwetsbaar	gelijk	standvogel
Boomvalk		0	0			zomervogel
Wielewaal	2	1	0	kwetsbaar	verdwenen	zomervogel
Gaai	6	5	15		toename	standvogel
Ekster	7	10	15		toename	standvogel
Kauw	4	6	7		toename	standvogel
Zwarte Kraai	6	9	6		glijk	standvogel
Matkop	2	2	0	gevoelig	verdwenen	standvogel
Pimpelmees	18	22	32		toename	standvogel
Koolmees	33	32	50		toename	standvogel
Boerenwaluw	0	1	1	gevoelig	gelijk	zomervogel
Cetti's Zanger		1	3		toename	standvogel
Staartmees	6	5	5		gelijk	standvogel
Fitis	23	7	10		afname	zomervogel
Tjiftjaf	39	42	61		toename	zomervogel
Kleine Karekiet	15	14	15		gelijk	zomervogel
Bosrietzanger	8	11	13		toename	zomervogel
Zwartkop	44	60	109		toename	zomervogel
Tuinfluit	8	12	13		toename	zomervogel
Grasmus	19	16	18		gelijk	zomervogel
Goudhaan	0					standvogel
Winterkoning	64	72	102		toename	standvogel
Boomklever	4	5	9		toename	standvogel
Boomkruiper	17	15	17		gelijk	standvogel
Spreeuw	7	3	10		toename	standv/doortrekker
Merel	39	44	56		toename	standvogel
Kramsvogel	0					wintergast
Koperwiek	0	0	0			wintergast
Zanglijster	15	11	14		gelijk	standv/zomervogel
Roodborst	18	23	18		gelijk	standvogel
Nachtegaal			1	kwetsbaar	toename	zomervogel
Bonte Vliegenvanger			1		toename	zomervogel
Zwarte Roodstaart		0				zomervogel
Paapje		0				zomervogel
Roodborsttapuit	5	4	5		gelijk	standv/zomervogel
Huismus	1	2	2	gevoelig	gelijk	standvogel
Ringmus	2			gevoelig	verdwenen	standvogel
Heggenmus	19	18	17		gelijk	standvogel

Plotid	Plot nr					Plot naam
33813	7500					De bundertjes(18)
	jaar	jaar	jaar	Rode Lijst	Trends	Status
	2016	2018	2020			
Soort	Territoria	Territoria	Territoria			
Grote Gele Kwikstaart	1	1			verdwenen	standv/zomervogel
Witte Kwikstaart	2		1		afname	standv/zomervogel
Graspieper	1	3	1	gevoelig	gelijk	zomerv/doortrekker
Vink	14	15	17		toename	standvogel
Appelvink	1		1		gelijk	standvogel
Goudvink	0	0	2		toename	standvogel
Groenling	2	3	3		toename	standvogel
Kneu			0			standvogel
Putter		2	4		toename	standvogel
Sijs		0				wintergast
Geelgors	1				verdwenen	standvogel
Rietgors	6	3	6		gelijk	standvogel
Totaal aantal territoria 539	539	578	789			
Totaal aantal vogelsoorten 55		54	60			

Nul in de lijst zijn van de waargenomen vogelsoorten in het betreffende jaar, maar volgens de criteria van Sovon niet tot de broedvogels gerekend mogen worden.



Zwartkop

9 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

9.1 Conclusie

Het gaat de afgelopen 5 jaar GOED tot ZEER GOED met de broedvogels in de Bundertjes. Zie samenvatting resultaten B.M.P. 2016 – 2018 – 2020 op bladzijde 25 t/m 27.

Bijna allen broedvogelsoorten zijn in aantal toegenomen of gelijk gebleven. Twee soorten die het tijdens dit onderzoek zeer goed deden zijn de zwartkop (van 44 territoria in 2016 naar 102 territoria in 2020) en de winterkoning (van 64 naar 109 territoria in 2020).

Ook het aantal broedterritoria van o.a. de fazant, houtduif, grote bonte specht, gaai, ekster, pimpelmees, koolmees, tjiftjaf, boomklever, merel, goudvink en Putter zijn in aantal toegenomen.

Opvallend is dat enkele aan water gebonden soorten zoals knobbelzwaan, kuifeend, dodaars en meerkoet zijn afgenomen.

Ook de gevoelige en kwetsbare soorten van de Rode Lijst hebben het in de Bundertjes moeilijk en zijn in aantal afgenomen of verdwenen, zoals de wielewaal, matkopmees en ringmus.

Dat het goed gaat met de standvogels (vogelsoorten die het gehele jaar in Nederland verblijven) heeft zijn oorzaak in de zeer zachte winters van de laatste jaren, maar ook de gunstige omstandigheden tijdens het broedseizoen.

Met de zomervogels gaat het ook goed. Deze vogels zijn niet alleen afhankelijk van de omstandigheden hier tijdens het broedseizoen, zoals het weer, voedselaanbod en rust, maar ook van de omstandigheden in hun overwinteringsgebied in Zuid-Europa en Afrika.

Een uitzondering van de zomervogels zijn de wielewaal (kwetsbare soort) van 2 broedterritoria in 2016 naar 0 territoria in 2020 en de fitis van 23 territoria in 2016 naar 10 territoria in 2020.

Volgens Sovon (Samenwerkende organisaties vogelonderzoek Nederland) gaat het al lange tijd niet goed met de wielewaal en staat deze vogelsoort daarom op de Rode Lijst.

Sovon geeft ook aan dat het met de broedvogelstand van de fitis op en neer gaat, maar dat er nu toch een echte afname is in het aantal broedparen.

Vergelijking van de resultaten van het B.M.P. in 2016 – 2018 – 2020 met het B.M.P. 1995 in de Bundertjes.

Wat meteen opvalt is dat er meer soorten broedvogels zijn.

In 1995 broeden er totaal 35 vogelsoorten in de Bundertjes.

In 2016 waren dat er 55, in 2018 54 en in 2020 60 soorten. Zie blz. 19- 21 en 23.

Ook per vogelsoort is het aantal broedterritoria flink toegenomen.

Enkele voorbeelden van de standvogels zijn: houtduif (van 12 broedparen in 1995 naar 50 in 2020), koolmees van (7 naar 50), merel (van 11 naar 56) en de winterkoning van (14 naar 102) broedparen in 2020.

De territoria van de zomervogels zijn sinds 1995 ook fors toegenomen.

Voorbeelden hiervan zijn: bosrietzanger van (3 broedparen naar 13), tjiftjaf van (18 naar 61) en de zwartkop 13 naar 109 broedparen in 2020.

Sinds 1995 zijn er 28 nieuwe broedvogelsoorten bij gekomen, o.a. grauwe gans, krakeend, houtsnip, bosuil, kleine bonte specht, roodborsttapuit, ijsvogel, boomklever en appelvink.

Een nieuwe soort die zich de laatste jaren gevestigd heeft als broedvogel is de cetti's zanger.

Er zijn ook soorten die juist zijn afgenomen zoals de huismus, kievit, wilde Eend en zomertortel.

Geheel verdwenen als broedvogel in de Bundertjes zijn Patrijs en de Spotvogel.

Met deze soorten gaat het volgens Sovon ook in de rest van Nederland niet goed.

9.2 Aanbevelingen.

Het is erg druk in de Bundertjes met wandelaars en mensen die de hond uitlaten waarvan sommige met loslopende honden.

In het laatste jaar 2020 werden enkele paadjes zelfs door crossfietzers gebruikt.

Deze toegenomen drukte van 2020 komt natuurlijk ook door de Corona pandemie waardoor meer mensen zijn gaan wandelen.

Er zijn in de Bundertjes nog maar enkele gebieden die niet door een pad of een door wandelaars zelf gemaakt paadje worden doorsneden.

Deze drukte is niet goed voor de rust van de broedvogels om voldoende jongen groot te kunnen brengen.

Uitgaande van de vraag of verdere openstelling van bos en natuur mogelijk is zonder dat daarbij de natuurwaarden worden geschaad het volgende: In het gebied bevinden zich enkele redelijk begaanbare wandelpaden. De mensen die

een moment van rust zoeken en/of hun hond uitlaten weten die zeer te waarderen. De padenstructuur behoeft naar onze mening niet intensiever gemaakt te worden, ook nieuwe oeververbindingen doen geen goed aan het gebied. Stilte, geen grote recreatiedruk zijn sleutelbegrippen om bestaande ecosystemen in stand te houden. We moeten geen middel ongemoeid laten om de neergaande lijn van de biodiversiteit om te buigen. Laten we ervoor zorgen dat ook de toekomstige generaties de mogelijkheid krijgen om positieve natuurervaring op te doen in die parel van de Bundertjes.



bonte vliegenvanger.



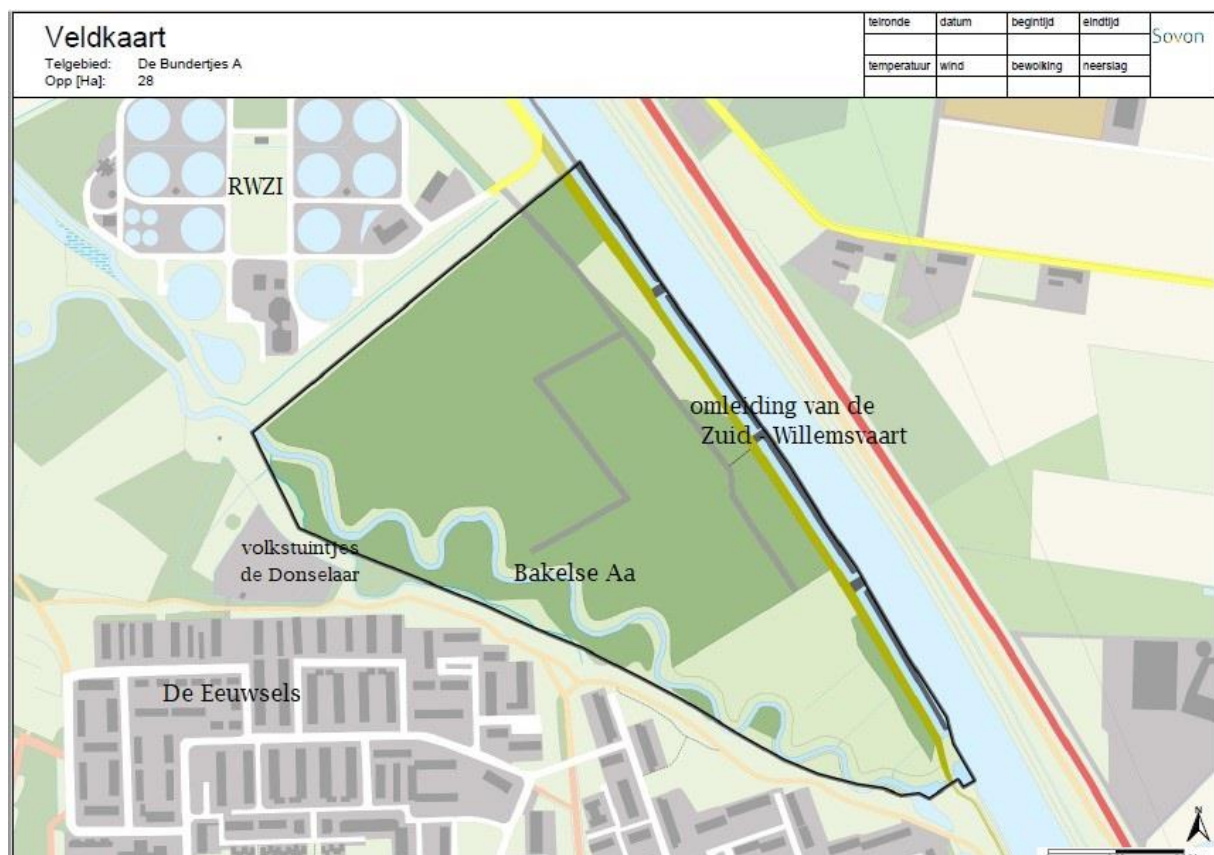
koekoek



krakeenden.

10 HET IN AARLE-RIXTEL GELEGEN DEEL VAN DE BUNDERTJES B.M.P. 2020.

Plattegrond van de Bundertjes gelegen in de gemeente Aarle-Rixtel waar het B.M.P. onderzoek in 2020 is uitgevoerd.



Oppervlak 28 ha.

Het linkse donkergroene gedeelte met de van oudsher bestaande paden is de laatste 25 jaar veranderd in een hoog opgaand loofbos met zeer weinig onderbegroeiing. Links onder en langs de Bakelse Aa die in 1994 opnieuw in haar oude bedding is gelegd bevinden zich verspreide bossages.

Het rechtse lichtgroene gedeelte is een open riet en gras landschap met enkele bossages, dit gedeelte van de Bundertjes ziet er ongeveer zo uit als bij het vorige B.M.P. in 1995.

Bij de ingang van het R.W.Z.I. aan het kanaal bevindt zich rechts een loofbomenbos met hoge canidas bomen en enkele sparren. Langs het kanaal zijn de paai plaatsen intussen flink begroeid en mooie broedplaatsen voor watervogels.

11 AANPAK VAN HET ONDERZOEK DEEL AARLE-RIXEL

De vogelwerkgroep heeft in 2020 in het nieuwe deel van de Bundertjes, gelegen in de gemeente Aarle-Rixtel de broedvogels geteld. Het gebied werd in het broedseizoen van begin maart tot juni 10 maal bezocht in de vroege morgen. Daarbij werden de zingende vogels en hun gedragingen, die op broeden konden wijzen, in kaart gebracht.

In het broedseizoen is gewerkt met het B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project) van Sovon (Samenwerkende organisaties vogelonderzoek Nederland).

De aantekeningen op de veldkaart werden via internet doorgegeven aan Sovon.



Sovon heeft deze inbreng volgens vaste criteria herleid tot aantallen broedparen per vogelsoort.

Zelfde werkwijze als het B.M.P. 2016-2018-2020 in het Helmonds gedeelte van de Bundertjes. Zie voorbeeld op bladzijde 13.

12 Resultaten B.M.P. 2020 Aarle-Rixtel

Totaal aantal territoria van 44 broedvogel soorten samengesteld door Sovon.

plotid	plotnaam	plotnr	jaar		
30381	De Bundertjes A	1604	2020	deel	Aarle-Rixtel
Soort. Ned naam	soort. Wet naam	IOC sort	Terr.	Rode lijst	Status
Knobbelzwaan	Cygnus olor	670	1		standvogel
Nijlgans	Alopochen aegyptiacus	790	0		standvogel
Krakeend	Anas strepera	1060	0		standvogel
Wilde Eend	Anas platyrhynchos	1130	2		standvogel
Fazant	Phasianus colchicus	1830	1		standvogel
Fuut	Podiceps cristatus	2180	2		standvogel
Blauwe Reiger	Ardea cinerea	2580	0		standvogel
Grote Zilverreiger	Egretta alba	2640	0		standvogel
Aalscholver	Phalacrocorax carbo	2900	0		standvogel
Sperwer	Accipiter nisus	3170	0		standvogel
Buizerd	Buteo buteo	3390	2		standvogel
Waterhoen	Gallinula chloropus	3560	2		standvogel
Meerkoet	Fulica atra	3590	3		standvogel
Houtsnip	Scolopax rusticola	4580	1		standvogel
Zilvermeeuw	Larus argentatus	5170	0		standvogel
Houtduif	Columba palumbus	5730	20		standvogel
Turkse Tortel	Streptopelia decaocto	5790	0		standvogel
Koekoek	Cuculus canorus	5960	2	kwetsbaar	zomervogel
Ijsvogel	Alcedo atthis	6410	0		standvogel
Kleine Bonte Specht	Dendrocopos minor	6540	1		standvogel
Grote Bonte Specht	Dendrocopos major	6560	4		standvogel
Groene Specht	Picus viridis	6590	2		standvogel
Torenvalk	Falco tinnunculus	6650	0	kwetsbaar	standvogel
Wielewaal	Oriolus oriolus	7320	0	kwetsbaar	zomervogel
Gaai	Garrulus glandarius	7340	6		standvogel
Ekster	Pica pica	7370	4		standvogel
Kauw	Corvus monedula	7410	1		standvogel
Zwarte Kraai	Corvus corone	7470	1		standvogel
Matkop	Parus montanus	7600	2	gevoelig	standvogel
Pimpelmees	Parus caeruleus	7610	21		standvogel
Koolmees	Parus major	7640	25		standvogel
Cetti s Zanger	Cettia cetti	7970	5		standvogel
Staartmees	Agithalos caudatus	7990	2		standvogel
Fitis	Phylloscopus trochilus	8100	1		zomervogel
Tjiftjaf	Phylloscopus collybita	8120	34		zomervogel
Kleine Karekiet	Acrocephalus scirpaceus	8270	10		zomervogel
Bosrietzanger	Acrocephalus palustris	8280	8		zomervogel
Sprinkhaanzanger	Locustella naevia	8390	0		zomervogel
Zwartkop	Sylvia atricapilla	8500	47		zomervogel

plotid	plotnaam	plotnr	jaar		
30381	De Bundertjes A	1604	2020	deel	Aarle-Rixtel
Soort. Ned naam	soort. Wet naam	IOC sort	Terr.	Rode lijst	Status
Tuinfluiter	Sylvia borin	8510	7		zomervogel
Grasmus	Sylvia communis	8630	5		zomervogel
Goudhaan	Regulus regulus	8770	1		standvogel
Winterkoning	Troglodytes troglodytes	8780	48		standvogel
Boomklever	Sitta europaea	8790	4		standvogel
Boomkruiper	Certhia brachydactyla	8850	6		standvogel
Spreeuw	Sturnus vulgaris	8940	5		standvogel
Merel	Turdus merula	9060	19		standvogel
Zanglijster	Turdus philomelos	9140	6		stand/zomer
Roodborst	Erithacus rebecula	9200	6		standvogel
Zwarte Roodstaart	Phoenicurus ochruros	9330	0		stand/zomer
Huismus	Passer domesticus	9590	1	gevoelig	standvogel
Heggenmus	Prunella modularis	9770	10		standvogel
Waterpieper	Anthus spinoletta	10000	0		wintergast
Vink	Fringilla coelebs	10030	9		standvogel
Goudvink	Pyrrhula pyrrhula	10090	3		standvogel
Groenling	Carduelis chloris	10160	1		standvogel
Putter	Carduelis carduelis	10310	1		standvogel
Sijs	Carduelis spinus	10360	0		wintergast
Rietgors	Emberiza citrinella	10590	7		standvogel

Totaal 44 verschillende soorten broedvogels met 349 territoria
--

Nul in de lijst zijn van de waargenomen vogelsoorten, die volgens de criteria van Sovon niet tot de broedvogels gerekend mogen worden.

13 Resultaten B.M.P. 1995-2020 Aarl-Rixtel

Totaal aantal territoria van 47 Broedvogelsoorten samengesteld door Sovon

plotid	lotnr	plotnaam				
30381	1604	De Bundertjes A		deel	Aarle-Rixtel	
	jaar 1995	jaar 2020				
Soort	Territoria	Territoria	Rode lijst	Status	Trends	
Knobbelzwaan	0	1		standvogel	toename	
Nijlgans	0	0		standvogel		
Krakeend		0		standvogel		
Wilde Eend	11	2		standvogel	afname	
Slobeend	0		kwetsbaar	standvogel		
Patrijs	0		kwetsbaar	standvogel		
Fazant	4	1		standvogel	afname	
Fuut	2	2		standvogel	gelijk	
Blauwe Reiger	0	0		standvogel		
Grote Zilverreiger		0		standvogel		
Aalscholver		0		standvogel		
Sperwer		0		standvogel		
Buizerd	0	2		standvogel	toename	
Waterhoen	6	2		standvogel	afname	
Meerkoet	4	3		standvogel	afname	
Kraanvogel	0		gevoelig	doortrekker		
Scholekster	0			standvogel		
Kiviet	0			stand/zomer		
Houtsnip		1		standvogel	toename	
Oeverloper	0		gevoelig	doortrekker		
Zilvermeeuw	0	0		standvogel		
Kokmeeuw	0			standvogel		
Holenduif	1			standvogel	verdwenen	
Houtduif	10	20		standvogel	toename	
Zomertortel	2		kwetsbaar	zomervogel	verdwenen	
Turkse Tortel	0	0		standvogel		
Koekoek	1	2	kwetsbaar	zomervogel	toename	
Gierzwaluw	0			zomervogel		
Ijsvogel	0	0		standvogel		
Kleine Bonte Specht		1		standvogel	toename	
Grote Bonte Specht	0	4		standvogel	toename	
Groene Specht	0	2		standvogel	toename	
Torevalk	0	0	kwetsbaar	standvogel		
Wielewaal		0	kwetsbaar	zomervogel		
Gaai	2	6		standvogel	toename	
Ekster	5	4		standvogel	afname	
Kauw	2	1		standvogel	afname	
Zwarte Kraai	2	1		standvogel	afname	

plotid	lotnr	plotnaam				
30381	1604	De Bundertjes A		deel	Aarle-Rixtel	
		jaar 1995	jaar 2020			
Soort		Territoria	Territoria	Rode lijst	Status	Trends
Matkop	1	2		gevoelig	standvogel	toename
Pimpelmees	3	21			standvogel	toename
Koolmees	5	25			standvogel	toename
Veldleeuwerik	0			gevoelig	standvogel	
Oeverzwaluw	0				zomervogel	
Boerenzwaluw	0			gevoelig	zomervogel	
Huiszwaluw	0			gevoelig	zomervogel	
Cetti's Zanger		5			standvogel	toename
Staartmees	1	2			standvogel	toename
Fitis	5	1			zomervogel	afname
Tijftjaf	16	34			zomervogel	toename
Kleine Karekiet	8	10			zomervogel	toename
Spotvogel	0			gevoelig	zomervogel	
Bosrietzanger	13	8			zomervogel	afname
Sprinkhaanzanger		0			zomervogel	
Zwartkop	10	47			zomervogel	toename
Tuinfluit	3	7			zomervogel	toename
Grasmus	8	5			zomervogel	afname
Goudhaan	0	1			standvogel	toename
Winterkoning	19	48			standvogel	toename
Boomklever		4			standvogel	toename
Boomkruiper	0	6			standvogel	toename
Spreeuw	6	5			standvogel	afname
Merel	14	19			standvogel	toename
Zanglijster	4	6			stand/zome	toename
Roodborst	4	6			standvogel	toename
Zwarte Roodstaart		0			stand/zome	
Paapje	0			bedreigd	zomervogel	
Ringmus	0			gevoelig	standvogel	
Huismus	10	1		gevoelig	standvogel	afname
Heggenmus	12	10			standvogel	afname
Witte Kwikstaart	6				stand/zome	verdwenen
Graspieper	0			gevoelig	standvogel	
Waterpieper		0			wintergast	
Vink	7	9			standvogel	toename
Goudvink		3			standvogel	toename
Groenling	3	1			standvogel	afname
Putter		1			standvogel	toename
Sijs	0	0			wintergast	
Geelgors	0				standvogel	
Rietgors	7	7			standvogel	gelijk

plotid	lotnr	plotnaam				
30381	1604	De Bundertjes A		deel	Aarle-Rixtel	
		jaar 1995	jaar 2020			
Soort		Territoria	Territoria	Rode lijst	Status	Trends
Totaal aantal territoria		217	349			
Totaal aantal soorten		35	44			

Nul in de lijst zijn waargenomen vogelsoorten, die volgens de criteria van Sovon niet tot de broedvogels gerekend mogen worden



Fazant



Winterkoning



Paapje

14 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN DEEL AARLE-RIXTEL

14.1 Conclusies

Hoe is het gegaan met de broedvogels in dit deel van de Bundertjes sinds het B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project) van 1995.

Met 16 van de 35 broedvogelsoorten van het B.M.P. van 1995 gaat het nu beter tot veel beter, met het aantal territoria.

Met 14 soorten gaat het minder goed, 2 soorten zijn gelijk gebleven en 3 soorten zijn geheel verdwenen.

Er zijn 11 soorten standvogels (vogels die het gehele jaar in Nederland verblijven) waar het goed tot zeer goed mee gaat als broedvogel waarvan o.a.: pimpelmees met 3 territoria in 1995 naar 21 territoria in 2020, de koolmees van 5 naar 25 en de winterkoning van 19 naar 48 territoria in 2020. Gelijk in aantal territoria bleven de fuut met 2 territoria en de rietgors met 7 territoria.

Met 11 standvogel soorten gaat het slechter sinds 1995. Dit zijn o.a.: de kraaiachtige (behalve de gaai) en vogels, die aan water gebonden zijn (behalve de fuut).

Enkele voorbeelden hiervan zijn: de zwarte kraai van 2 territoria in 1995 naar 1 in 2020, de ekster van 5 naar 4, de wilde eend van 11 naar 2 en het waterhoen van 6 naar 2 territoria in 2020.

Maar ook met de groenling en de huismus ging het minder goed. De groenling van 3 territoria naar 1 en de huismus van 10 naar 1 territoria in 2020.

Volgens Sovon (Samenwerkende organisaties vogelonderzoek Nederland) gaat het broedvogelbestand van de huismus al jaren achteruit

Verdwenen als broedvogel zijn de holenduif van (1 territoria in 1995) en de witte kwikstaart (6 territoria in 1995)

Ook met de witte kwikstaart gaat het volgens Sovon niet goed in Nederland.

Er zijn 5 soorten zomervogels (vogels die niet alleen afhankelijk zijn van de omstandigheden hier tijdens het broedseizoen, maar ook van de omstandigheden in hun overwinteringsgebied in Zuid-Europa of Afrika) waar het goed mee gaat: de koekoek van 1 territoria in 1995 naar 2 territoria in 2020, de kleine karekiet, van 8 naar 10, de tuinfluiter van 3 naar 7, de tjiftjaf van 16 naar

35 en de zwartkop van 10 naar 47 territoria in 2020.

Met 3 soorten zomervogels gaat het slechter sinds 1995. Dit zijn de bosrietzanger van 13 territoria in 1995 naar 8 in 2020, de grasmus, van 8 naar 5 en de fitis van 5 naar 1 in 2020.

Met de bosrietzanger en de grasmus gaat het landelijk juist wel goed volgens Sovon. In dit deel van de Bundertjes gaan deze twee soorten juist achteruit. Dit zou kunnen komen door een grote verandering van biotoop in 25 jaar. Grote gebieden van dit deel van de Bundertjes waren vroeger begroeid met ondoordringbare bosjes en braamstruiken.

In de loop van de tijd zijn deze voor een groot deel verdwenen en is het hoog opgaand loofbos geworden met zeer weinig onder begroeiing.

Met de fitis gaat het in grote delen van Nederland ook niet goed volgens Sovon. (Verdroging)?.

Verdwenen als broedvogel van de zomervogels is de zomertortel (2 territoria in 1995). Volgens Sovon gaat het met de zomertortel ook landelijk hard achteruit.

Wat verder opvalt is dat verschillende soorten, die in 1995 waargenomen zijn maar toen niet tot de broedvogels gerekend mochten worden volgens Sovon, nu niet meer gezien worden.

Dit zijn o.a. de slobend, de patrijs, de kievit, de veldleeuwerik, de huiswaluw, de spotvogel, het paapje, de ringmus en de graspieper.

Veel van deze soorten staan inmiddels op de Rode Lijst van Vogelbescherming. 12 nieuwe soorten hebben zich sinds 1995 gevestigd als broedvogel in dit deel van de Bundertjes.

Deze nieuwe soorten zijn allemaal standvogels (vogels die het gehele jaar in Nederland verblijven) zoals o.a. 3 spechten soorten: de kleine bonte specht (1 territoria in 2020) de grote bonte specht (4 in 2020) en de groene specht (2 in 2020).

Ook nieuw zijn: de boomklever (4 territoria), de boomkruiper (6), de buizerd (2), de goudvink (3), de putter (1), de knobbelzwaan (1), de houtsnip (1) en de goudhaan (1).

Opmerkelijk als nieuwkomer is de cetti 's zanger met 5 territoria in 2020.

De soort is sinds enkele jaren aan een grote opmars begonnen als broedvogel in Nederland. Vroeger was dit alleen een broedvogel van warmere streken zoals o.a. Zuid-Frankrijk en Spanje. Benieuwd hoeveel broedparen de echte kou en sneeuw van afgelopen week overleefd hebben.

14.2 Aanbevelingen

Het is vrij druk in dit deel van de Bundertjes met wandelaars en wandelaars met loslopende honden.

Er zijn van oudsher in het linker gedeelte enkele doodlopende paden, maar deze worden maar voor een gedeelte intensief bewandeld. (zie plattegrond blz.31)

Wel zijn er intussen in dit linker gedeelte door wandelaars zelfgemaakte paden bij gekomen (olifanten paadjes) en deze lopen vooral van zuid naar noord.

Ook een kade van de Bakelse Aa, voor onderhoud vrij gehouden, wordt vrij veel gebruikt door wandelaars. In 2020 en 2021 wordt het zelfs door crossfietzers gebruikt. Deze drukte tijdens het broedseizoen is natuurlijk niet goed voor de rust van de broedvogels, en voor het grootbrengen van hun jongen.

Uitgaande van de vraag of verdere openstelling van bos en natuur mogelijk is zonder dat daarbij de natuurwaarden worden geschaad het volgende: De padenstructuur behoeft naar onze mening niet intensiever gemaakt te worden, ook nieuwe oeververbindingen doen geen goed aan het gebied. Stilte, geen grote recreatiedruk zijn sleutelbegrippen om bestaande ecosystemen in stand te houden. We moeten geen middel ongemoeid laten om de neergaande lijn van de biodiversiteit om te buigen. Laten we ervoor zorgen dat ook de toekomstige generaties de mogelijk krijgen om positieve natuurervaring op te doen in die parel van de Bundertjes.

15 LITERATUUR EN FOTO'S

- 1 De geschiedenis van Bunderen en haar bewoners. Theo Meulendijks en Egbert Wijnen.
- 2 Historische topografische Atlas Noord-Brabant 1836-1843
- 3 De Bundertjes natuurlijk waardevol. Vogel en plantenonderzoek K.N.N.V. afd. Helmond 1997.
- 4 B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project) de Bundertjes 2016-2018-2020 vogelwerkgroep K.N.N.V. afd. Helmond.
- 5 Topografische inventarisatieatlas Vogelbescherming Nederland.
- 6 Rode Lijst vogels. Vogelbescherming Nederland.
- 7 Sovon(Samenwerkende organisaties vogelonderzoek Nederland) handleiding broedvogelonderzoek.
- 8 Sovon jaarverslag 2016-2017-2018-2019.
- 9 Sovon Vogelbalans 2020 aantalsontwikkelingen per vogelsoort.

Foto's: Piet Gruijters, Toon van Rijt en Henk van Schayk.



Grote Bonte Specht

Verder wil ik bedanken, mijn vrienden Nettie en Frans voor het nakijken van mijn tekst.

Ook mijn schoonzoon Arno wil ik bedanken voor het oplossen van voor mij moeilijke problemen met de computer.